

Päivämäärä	Nro
24.06.2009	648/208/2009
Sisältöalue	
Nopeudenrajoitin	
Toimivallan säädösperusta	
ajoneuvolaki (1090/2002) 99§, LVMa autojen ja perävaunujen rakenteesta ja varusteista (1248/2002), VNa liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta (1245/2002).	
Kohderyhmät	
Katsastustoimipaikat	
Voimassaoloaika	
26.6.2009-	
Kumoaa/muuttaa määräyksen/ohjeen	
853/208/2007; 27.4.2007	

Nopeudenrajoittimen tarkastus

1. Ohjeen sisältö ja tarkoitus

Ohjeen tehtävänä on auttaa katsastajaa yksittäishyväksynnässä, rekisteröinti- ja muutokatsastuksessa sekä määräaikaikatsastuksessa auton nopeudenrajoittimen asetus- tai rajoitusnopeuden tarkastuksessa. Ohjeen alussa selvennetään, missä ajoneuvoissa nopeudenrajoitin vaaditaan. Nopeudenrajoitinvaatimus perustuu LVM:n asetukseen [1248/2002](#).

Lisäksi ohjeessa on kerrottu, mitä asetusnopeudella ja rajoitusnopeudella tarkoitetaan. Ohjeessa on myös kerrottu, mitkä ovat rajoittimella varustetun auton nopeusrajoitusvaatimukset.

Ohjeen 5. kappaleessa kerrotaan, kuinka varsinainen tarkastus tulee suorittaa katsastustoimipaikalla. Tarkastus perustuu siis joko katsastustoimipaikan tai ilmoitetun korjaamon tai muun tarkastuspaikan tekemään tarkastukseen (todistus).

2. Nopeudenrajoitinvaatimus

Nopeudenrajoitin vaaditaan (ks. LVMa autojen ja perävaunujen rakenteesta ja varusteista 39 § 7 mom.)

- 1.1.1988 tai sen jälkeen ensimmäisen kerran käyttöön otettuun kokonaismassaltaan yli 12 tonnin kuorma- ja erikoisautoon (N3-luokka) ja yli 10 tonnin linja-autoon (M3-luokka)
- 1.1.2005 tai sen jälkeen ensimmäisen kerran käyttöön otettuun kuorma-autoon (N2-luokka) ja linja-autoon (M2- ja M3-luokka) pakokaasupäästöjen hyväksynnästä riippumatta
- 1.10.2001 – 31.12.2004 välillä ensimmäisen kerran käyttöön otettuun kuorma-autoon (N2-luokka) ja linja-autoon (M2- ja M3-luokka), jonka pakokaasupäästöjen raja-arvot täyttävät 88/77/ETY muutettuna 2001/27/EY vaatimukset (ei koske bensiinikäyttöisiä autoja)
 - HUOM! Direktiivien 1999/96/EY ja 2001/27/EY raja-arvot ovat samat. Näin ollen edellisessä alakohdassa mainittuihin, direktiivin 1999/96/EY vaatimukset täyttäviin ajoneuvoihin vaaditaan nopeudenrajoitin

Nopeudenrajoitinta ei vaadita

- asetuksen 1248/2002 16 §:n 4 momentissa mainituissa ajoneuvoissa
- AKE:n poikkeusluvalla hyväksytyissä valmistussarjan viimeisissä N2-, M2- ja M3-luokan (kokonaismassa yli 5 t mutta enintään 10 t) ajoneuvoissa, joiden pakokaasupäästöt eivät täytä raskaiden dieselmootoreiden EURO III vaatimusta, maininta poikkeusluvasta ilmenee rekisteröintitodistuksen erikoisehdoista seuraavasti: AJONEUVO ON REKISTERÖITY PÄÄTÖKSELLÄ: xxxx/203/2001 AKE:N PÄÄTÖS, JONKA PERUSTEELLA AJONEUVON PÄÄSTÖT HYVÄKSYTÄÄN 30.9.2001 VOIMASSAOLLEIDEN VAATIMUSTEN MUKAISINA.

3. Mitä tarkoitetaan asetusnopeudella ja rajoitusnopeudella ?

Asetusnopeudella (V_{set}) tarkoitetaan keskimääräistä ajoneuvolle tarkoitettua nopeutta toimittaessa vakiintuneissa olosuhteissa.

Rajoitusnopeudella (V) tarkoitetaan ajoneuvon suurinta nopeutta siten, ettei sen rakenne tai varusteet mahdollista reagointia kaasupolkimeen kohdistuvaan suoraan paineeseen. Toisin sanottuna rajoitusnopeus V on nopeus, jota suuremmaksi ajoneuvon suurin ajonopeus ei voi kohota (huippunopeus). Kunkin ajoneuvoluokan raja-arvoista on säädetty direktiivissä 2002/85/EY.

4. Vaatimukset nopeuden rajoittamisesta

Kokonaismassaltaan yli 10 t M3-luokan ajoneuvon suurin nopeus tulee olla asetettuna enintään 100 km:iin tunnissa (asetusnopeus). Alkaen 1.1.2005 ensimmäisen kerran käyttönotetussa linja-autossa, sekä 1.10.2001-31.12.2004 välisenä aikana ensikertaa käyttönotetussa M2- ja kokonaismassaltaan enintään 10t M3-luokan ajoneuvoissa, joiden pakokaasupäästöjen raja-arvot täyttävät 88/77/ETY muutettuna 2001/27/EY vaatimukset suurin nopeus tulee olla asetettuna siten että nopeudenrajoitin ei mahdollista maksiminopeuden (rajoitusnopeuden) kohoamista suuremmaksi kuin 100 km/h. N2- ja N3-luokan ajoneuvojen rajoitusnopeuden tulee olla siten asetettuna, että nopeudenrajoitin estää auton nopeuden kohoamisen suuremmaksi kuin 90 km/h. Nykyisiä säännöksiä voidaan tulkita siten että, asetusnopeus ei saa ylittää rajoitusnopeutta, jolloin asetusnopeus voi olla enintään sama kuin rajoitusnopeus eli esim. 90 km/h kuorma-autoilla (tämä koskee nykyaikaisilla elektronisesti ohjatuilla nopeudenrajoittimilla varustettuja autoja). Em. nopeuksien määritelmät löytyvät direktiivistä 92/24/ETY.

Nopeudenrajoittimen asetusnopeus on oltava merkittynä kilpeen tai tarraan, joka tulee olla näkyvällä paikalla auton ohjaamossa.

5. Nopeudenrajoittimen rajoitus- tai asetusnopeuden tarkastus

5.1 Yleistä tarkastuksesta

Nopeudenrajoittimen rajoitus- ja asetusnopeuden tarkastus tulee suorittaa sekä auton yksittäishyväksynnässä, rekisteröinti- että määräaikaikatsastuksessa.

Tehdasasennetun nopeudenrajoittimen tarkastusta ei kuitenkaan vaadita uuden auton yksittäishyväksynnässä eikä rekisteröintikatsastuksessa, jos asetus- ja rajoitusnopeus voidaan todeta asennustodistuksesta tai muusta valmistajan tai sen edustajan antamasta selvityksestä (esim. tarra, kilpi, kantakortti).

Katsastajan yksittäishyväksynnässä, rekisteröinti- tai määräaikaikatsastuksessa tekemä tarkastus perustuu joko toimipaikan suorittamaan tarkastukseen tai ilmoitusvelvollisen autokorjaamon tai muun ilmoitusvelvollisen tarkastuspaikan tekemään tarkastukseen (todistus tarkastuksesta).

Nopeudenrajoittimen tarkastuslaitteen käyttämiseksi tulee saada riittävä koulutus. Tarkastuspaikan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus Ajoneu-

vohallintokeskukselle, joka valvoo tarkastusten suorittamista (ilmoituslomake (C108) osoitteessa <http://www.ake.fi/AKE/Lomakkeet/>). Katsastustoimipaikan ei edellytetä tekevän vastaavaa ilmoitusta.

Ajoneuvohallintokeskukselle lähetettävässä ilmoituksessa tulee olla liitteenä todistus suoritetusta koulutuksesta tai tieto käytettävän yleismallisen testauslaitteen käyttöohjeista. Ajopiirturin sinetin murtaminen tarkastuksen yhteydessä edellyttää ajopiirturikorjaamon B-luvan, jolloin sinetti tulee asentaa uudelleen.

5.2 Katsastajan toimenpiteet, kun rajoitus- tai asetusnopeuden tarkastus tehdään katsastustoimipaikalla

Jos tarkastus tehdään katsastustoimipaikalla, tulee tarkastus suorittaa laitteella, jolla voidaan syöttää ajopiirturille tai erilliselle nopeudenrajoittimelle nopeussignaalia. Syötettävää nopeussignaalia tulee voida muuttaa testilaitteella. Rajoitusnopeus todetaan moottorin korotetulla pyörintänopeudella siten, että nopeussignaalia kasvatetaan siihen saakka, kunnes moottorin pyörintänopeus alkaa laskea.

Vaihtoehtoisesti nopeudenrajoitin voidaan tarkastaa valmistajan ohjeiden mukaisesti ajopiirturissa olevilla nopeussignaalia muuttavilla painikkeilla, jolloin rajoitusnopeus voidaan todeta ajopiirturin erillisestä näytöstä. Erillisellä nopeudenrajoittimella varustettujen ajoneuvojen rajoitusnopeus voidaan tarkastaa myös moottori sammutettuna, siten että nopeussignaalia kasvatetaan siihen saakka, kunnes ruiskutuspumpan säätötanko alkaa siirtymään pienemmän syötön suuntaan.

Vaihtoehtoisesti nopeudenrajoittimen rajoitusnopeuden testaamisessa voidaan käyttää automallikohtaista erityislaitetta.

Määräaikaiskatsastuksessa on myös tarkastettava, jos mahdollista, että nopeudenrajoittimen sinetit ja muut mahdolliset nopeudenrajoittimen epäasiallisen käsittelyn estävät suojaukset ovat ehjät.

5.3 Katsastajan toimenpiteet, kun rajoitus- tai asetusnopeuden tarkastus on tehty korjaamon tai muun tarkastuspaikan toimesta

Tarkastuksesta, joka on tehty korjaamon tai muun tarkastuspaikan toimesta, tulee esittää todistus. Todistus on voimassa kolme kuukautta. Todistuksesta tulee ilmetä vähintään seuraavat tiedot:

- ajoneuvon yksilöintitiedot (rekisterinumero)
- tarkastuspaikan tiedot (yrityksen nimi ja osoite)
- tarkastajan allekirjoitus ja nimenselvennys
- tarkastuspäivämäärä
- mittauslaitteen tiedot ja / tai mittaustapa
- laitteella todettu rajoitusnopeus (V) ja / tai asetusnopeus (Vset), ts. nopeus mitä ko. auto ei ylitä
- rengaskoko

Jotta todistus voidaan hyväksyä, tulee katsastajan lisäksi varmistua, että;

- tarkastuspaikka on ilmoitettu AKEn internet-sivuilla

- tarkastuksesta annettu todistus täyttää em. vaatimukset
- auton yksilöinti- ja rengaskokotiedot vastaavat tarkastustodistuksessa ilmoitettuja tietoja
- jälkiasennettu nopeudenrajoitin täyttää (1248/2002) 16 § 3 mom:ssa asetetut vaatimukset ja jälkiasennuksen tai korjauksen suorittaneella on ajoneuvolain ([1090/2002](#)) 87 § mukainen nopeudenrajoittimen asennukseen ja korjaukseen oikeuttava lupa.

Yksikönpäällikkö

Sami Peuranen

Tarkastusinsinööri

Ahti Kalliomäki

Liite: Yhteenveto ajopiirturimallin vaikutuksesta tarkastuksessa